

Assignatura: Introducció a la Infermeria Medicoquirúrgica

Tipus: Troncal

Codi: 242010

Crèdits: 9 Teòrics: 6 Seminaris: 0,5 Laboratori/Pràctics: 2,5

Departament: Infermeria Fonamental i Medicoquirúrgica

Semestre acadèmic: 1r i 2n

Semestre curricular: 2n

Coordinadora: Isabel Oto Cavero

Professors de cada grup de docència:

A2.1 : Isabel Oto/Montserrat Fabra

Professors associats: José Antonio Sarria, Juan Carlos Díaz, Trini Salvador, Lia T. Sanchez, Rosa Lardies, Blanca Torralbo, Ana Belen Fernandez

C2.1 : María Aguilar/Joan Mª Estrada

Professors associats: Lourdes Aragón, Alicia Cabrejas , Eva Guix, Dolores Rodriguez, Conxi Turegano , Saray Alen, Carmen Fernandez

A2.2 : Isabel Oto/Montserrat Fabra

Professors associats: José Antonio Sarria, Juan Carlos Díaz, Trini Salvador, Lia T. Sanchez, Rosa Lardies, Blanca Torralbo, Ana Belen Fernandez

B2.2 :

C2.2 : María Aguilar/Joan Mª Estrada

Professors associats: Lourdes Aragón, Alicia Cabrejas , Eva Guix, Dolores Rodriguez, Conxi Turegano , Saray Alen, Carmen Fernandez

Idioma: Castellà/Català

Objectius

L'estudiant serà capaç de:

- Conèixer els processos desencadenants de la malaltia.
- Identificar i valorar les necessitats i/o els problemes derivats de la malaltia, i establir prioritats.
- Conèixer i aplicar les mesures d'actuació necessàries per trencar la cadena infecciosa.

- Enumerar i prevenir els actes iatrogens més freqüents.
- Aplicar de forma correcta les diferents tècniques diagnòstiques i/o terapèutiques utilitzades amb més freqüència, així com l'aplicació de diferents tractaments farmacològics.
- Descriure els signes i símptomes que determinen els grans síndromes (dolor, hemorràgia, neoplàsies), que permeten realitzar una valoració correcta del pacient i aplicar el pla de cures i tractament adequat.
- Descriure les cures necessàries per aplicar el tractament de les lesions cutànies.
- Establir relacions entre les cures d'infermeria a aplicar en cadascuna de les fases del procés quirúrgic i els objectius que en elles es persegueixen.
- Informar al pacient i a la família, ensenyar-los els procediments que cal seguir derivats de la seva situació de malaltia, utilitzant els recursos disponibles.

Temari:

1. Conceptes generals sobre la infermeria medicoquirúrgica

- Definició d'infermeria medicoquirúrgica
- La matèria en relació amb el currículum base
- Àmbits d'actuació
- Definicions de malaltia i procés patològic
- Intervenció d'infermeria. Documentació

2. Conceptes generals sobre asèpsia, antisèpsia i esterilització

- Definició d'asèpsia, antisèpsia i esterilització
- Finalitats
- Actitud del personal d'infermeria davant l'asèpsia
- Rentat de mans higiènic i quirúrgic
- Col·locació de guants i bata estèril
- Esterilització: preparació del material que s'ha d'esterilitzar
- Mitjans
- Controls
- Manipulació del material estèril
- Preparació d'un camp estèril

3. Cura del malalt amb infecció

- Definició
- Factors que condicionen l'aparició i evolució de la infecció
- Classificació
- Valoració
- Manifestacions clíniques
- Prevenció
- Tractament i cures d'infermeria
- Tècniques d'aïllament
- Infecció hospitalària

4. Tècniques de suport a la cura del malalt

- Finalitat de les tècniques
- Exploració física: Observació, Percussió, Auscultació, Palpació
- Administració de medicaments:
 - Finalitats
 - Aspectes comuns
 - Diferents vies d'administració:
 - Via oral
 - Via tòpica: sublingual, rectal, vaginal, cutània, oftàlmica, òtica, respiratòria
 - Via parenteral: intradèrmica, subcutània, intramuscular, endovenosa
- Teràpia amb sèrum
 - Precaucions
 - Cures
- Sondatge nasogàstric
 - Finalitats
 - Procediment
 - Precaucions
 - Cures
- Sondatge vesical
 - Finalitats
 - Procediment
 - Precaucions
 - Cures
- Nocions bàsiques sobre reanimació cardiorespiratòria
 - Definició de l'aturada cardiorespiratòria
 - Causes més freqüents
 - Signes de detecció
 - Finalitat i tècnica de la reanimació bàsica
 - Control de la via aèria
 - Suport respiratori
 - Suport circulatori
 - Reanimació a càrrec d'una o dues persones
 - Valoració de l'eficàcia de la reanimació

5. Mètodes complementaris de diagnòstic de les malalties

- Finalitats
- Preparació i cures generals del pacient
- Precaucions i protecció del pacient i del professional
- Exploracions radiològiques simples i amb contrast
- Exploracions isotòpiques
- Exploracions ultrasòniques
- Ressonància magnètica nuclear
- Exploracions endoscòpiques
- Exàmens citològics i histològics
- Proves cutànies
- Proves de laboratori: Anàlisi de sang, Orina, Femtes, Esputs

- Recollida de mostres: precaucions i cures

6. Conceptes generals del desequilibri hidroelectrolític i àcid-base

- Ingressos i pèrdues de líquids i electròlits
- Balanç hídric
- Alteració de l'equilibri de l'aigua:
 - Hiperhidratació
 - Deshidratació
- Alteracions de l'equilibri del Na:
 - Hipernatrèmia
 - Hiponatrèmia
- Alteracions de l'equilibri del K:
 - Hiperpotassèmia
 - Hipopotassèmia
- Equilibri àcid-base:
 - Acidosi respiratòria
 - Acidosi metabòlica
 - Alcalosi respiratòria
 - Alcalosi metabòlica

7. Cura del malalt amb dolor

- Definicions
- Mecanismes neurofisiològics del dolor
 - Estímul
 - Receptors
 - Transmissió del dolor
- Tipus de dolor
- L'experiència dolorosa
- Cura del malalt amb dolor
 - Valoració
 - Accions encaminades a disminuir l'estímul dolorós i a alleujar el dolor

8. Cura del malalt amb síndrome hemorràgica

- Definició d'hemorràgia
- Classificació
- Mecanismes de compensació
- Valoració de la pèrdua hemàtica
- Tractament i cures d'infermeria
- Transfusions

9. Cura del malalt amb lesions elementals a la pell

- Lesions primàries de la pell:
 - Pàpules
 - Nòduls i tumors
 - Vesícules i butllofes
 - Pústules
 - Faves

- Màcules i plaques
- Lesions secundàries de la pell:
 - Escames
 - Crostes
 - Cicatrius
 - Fissures
 - Erosions i úlceres
- Úlcera per pressió
 - Definició d'úlcera per pressió
 - Mecanismes de producció
 - Estadis de l'úlcera
 - Factors de risc
 - Cura del malalt de risc
 - Tractament del malalt amb úlcera per pressió

10. Cura del malalt amb ferides i contusions

- Definició i classificació de traumatismes
- Tipus de ferides
- Procés de cicatrització
- Fases de cicatrització
- Tipus de cicatrització
- Factors que influeixen en la cicatrització
- Complicacions de les ferides
- Cicatrius anòmales
- Tipus d'apòsits
- Cura de les ferides
- Cremades menors
- Drenatges

11. Aspectes generals de la cura del malalt neoplàsic

- Terminologia
- Classificació de les neoplàsies
- Factors etiològics
- Tumors malignes: història natural del càncer
- Detecció i prevenció del càncer
- Diagnòstic d'extensió
- Modalitats terapèutiques
- Cures generals del malalt amb càncer

12. Cura del malalt durant el procés quirúrgic

- Conceptes generals: procés quirúrgic
- Estructura i organització del bloc quirúrgic
- Anestèsia
- Sutures
- Preoperatori
 - Preparació psicològica
 - Preparació física
- Transoperatori

- Asèpsia quirúrgica
- Col·locació del malalt en la taula operatòria
- Vigilància i control del malalt
- Postoperatori
 - Cures durant la recuperació anestèsica
 - Cures generals
 - Complicacions postoperatòries
 -

Activitats:

- Activitat d'aprenentatge autònom
 - lectura i estudi de temes, fitxa autoaprenentatge
- Activitat presencial
 - classe magistral
 - vídeos
 - seminaris d'habilitats clíniques. L'assistència es obligatòria tots els divendres per fer cadascun dels procediments. Igualment es obligatòria l'assistència als seminaris un altre dia de la setmana per millorar l'habilitat.

Metodologia:

- Classes magistrals
- Seminaris d'habilitats clíniques
- Projecció de vídeos
- Fitxes autoaprenentatge
- Lectura i estudi dels temes

Avaluació:

- L'avaluació de les habilitats clíniques i l'examen pràctic de la assignatura representen un 30% de la nota final
 - L'assistència als seminaris i l'elaboració de las fitxes d'autoaprenentatge son activitats obligatòries.
 - Examen pràctic: Realització d'un procediment escollit a l'atzar
- L'examen teòric representa un 70% de la nota final:
 - 50 preguntes tipus test i 3 preguntes de raonament
- Per superar l'assignatura s'han de tenir aprovades tant la part teòrica com la pràctica. No es guardarà cap nota en cas de repetir l'assignatura

Fonts d'informació:

Bibliografia general

- Barrachina Belles, Lidon. Enfermería: Enfermería médico-quirúrgica: Generalidades. Barcelona. Masson 2000
- Beare PG, Myers JL, editors. [Enfermería medicoquirúrgica: tercera edición](#). Madrid: Harcourt Brace; 1999.
- Farreras P, Rozman C, editors. [Medicina interna](#). 15a ed. Madrid: Elsevier; 2004.
- Guardia Massó J, Grau Veciana JM, Net Castel A, editors. [Medicina interna fundamental](#). Barcelona: Springer-Verlag Ibérica; 1998.
- Kozier B. [Técnicas en enfermería clínica: cuarta edición](#). Madrid[etc.]: McGraw-Hill/Interamericana de España; cop. 1999.
- Rayón E. Manual de Enfermería Médico-Quirúrgica. Vol I. Madrid: Síntesis 2001
- Smeltzer SC, Bare BG. [Enfermería medicoquirúrgica \[de\] Brunner y Suddarth: 10a edición](#). México[etc.]: McGraw-Hill Interamericana; cop. 2005.

Bibliografia específica

- Esteve J, Mitjans J. Enfermería. Técnicas clínicas. Madrid: Mc Graw-Hill Interamericana, 2000
- Fernandez EM. Interpretación y técnica de la gasometría arterial. Impulso 1997; 82: 3-8
- Guillamet A, Jerez JM. Enfermería Quirúrgica, planes de cuidados. Barcelona: Springer, 1999
- Lopez J. Manual de atención enfermera en heridas y suturas. Madrid 2003
- Heitz U, Horne M. Fluidos, electrolitos y equilibrio ácido-base. 5ª rev. ed. Madrid: Elsevier Mosby, 2005
- MacCaffery M. Dolor: manual clínico para la práctica de enfermería. Barcelona: Salvat, 1995
- Martinez-Espejo Sánchez, MD. Procedimientos clínicos en enfermería del adulto. Murica: DM 2004
- Senra A. El Cáncer: epidemiología, etiología y prevención. Madrid. 2002

Enllaç de interès

- www.gneaupp@arrakis.es